

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Dokumentinformation

Fastställt av Ryforsgårdens förskola, **Datum** 2026-02-27

Gäller från och med 2026-03-01

Implementeras av Ryforsgårdens förskola

Ersätter Reviderad plan från 2025

Framtaget av Ryforsgårdens förskola

Innehåll

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda	3
Barn, vårdnadshavare och personals delaktighet i planen.....	3
Främjande insatser	4
Mål för främjande insatser under kommande läsår	5
Ny kartläggning	5
Diskrimineringsgrunderna	5
Förebyggande arbete.....	6
Bakgrund och syfte:	7
Upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkningar	7
Dokumentation	8

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen bygger på skollagens kapitel 6

Kränkningar kan vara:

- Fysiska-till exempel slag eller knuffar
- Verbala-till exempel hot eller att bli kallad för könsord
- Psykosociala-till exempel utsättas för utfrysning eller ryktesspridning
- Text- eller bildburna-till exempel via sms eller via internet eller genom klotter

Den som upplever sig ha blivit kränkt måste tas på allvar

Planen gäller: mars 2026 - mars 2027

Ansvarig: Rektor

Barn, vårdnadshavare och personals delaktighet i planen.

Barn

- Tankar och funderingar tas tillvara på i vardagen genom samtal och diskussioner.
- Delaktighet sker via observationer personalen gör utifrån ett barnperspektiv framför allt för de yngre barnen.
- Barnrund genomförs 1 gång per termin.

Vårdnadshavare

- I samtal vid den dagliga föräldrakontakten
- Inskolningssamtal, utvecklingssamtal och vid behov.
- Kommunens trivselenkät.

Personalens delaktighet

- Genom förskolans dagliga arbete i verksamheten med normer och värden. Via reflektion och diskussion med kollegor och vårdnadshavare samt genom årlig revidering av plan.

Förankring av planen

Planen är ett dokument som ska vara känd och användas av alla verksamma i förskolan. Arbetet med planen ska ingå naturligt i det dagliga arbetet, systematiskt och kontinuerligt. Planen ska finnas i informationspärmen på samtliga avdelningar i entrén och på hemsidan samt lyfts fram vid introduktionen.

Utvärdering av förra årets plan – 2024 - 2025.

Vi för ständiga diskussioner på förskolan om vårt förhållningssätt mot barn och varandra. Arbetet med normer och värden, jämställdhet och demokratifrågor är en del av vår undervisning. I arbetet med grundverksamheten hålls dessa frågor ständigt aktuella.

Vi är medvetna om att det förekommer kränkningar i barngruppen, vilket vi ofta samtalar om, både med barnen och oss pedagoger emellan. När det händer någon osämja i barngruppen lyfter vi det och diskuterar det både enskilt med berörda och i barngruppen, vid behov även med vårdnadshavare. Givetvis ser vi inte allt som förekommer i barngruppen men vår ambition är att det är nolltolerans mot all form av kränkning. Vi har använt material från barnkonventionen i arbetet mot kränkningar.

Vi har blivit bättre på att ha med de äldre barnen när vi ska bestämma vilka förhållningssätt och regler vi ska ha. Att arbeta främjande är viktigt och något vi blivit bättre på även med de yngre barnen.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Utvecklingsgrupp, rektor.

- Barnen har varit delaktiga i de vardagliga samtalen.
- Vårdnadshavare genom de vardagliga samtalen, samt lyft det på våra utvecklingsamtal.

Främjande insatser

Främjande arbete handlar om att *identifiera och stärka de positiva förutsättningarna* för likabehandling och respekt för allas lika värde. Främjandearbetet utgår från förskolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Vi ska i våra diskussioner om grundverksamheten alltid ha med främjande insatser som är stärkande.

Kön:

- Vi läser kompisböckerna som bygger på barnkonventionen samt annan litteratur utifrån de sju diskrimineringsgrunderna och samtalar med barnen om detta.
- Vi bemöter barnen utifrån deras inre egenskaper och inte utifrån det yttre.
- Vi är kritiskt granskande då vi lånar eller köper in böcker och vid inköp av nytt lekmaterial.
- Vi vill erbjuda en tillåtande miljö, som lockar både pojkar och flickor.
- Vi vill ha rätt/lika förväntningar om vad flickor resp. pojkar kan eller ska.
- Vi vill att alla barn ska ha samma möjligheter att synas och höras i samtal.
- Vi har ett normkritiskt förhållningssätt.

Könsidentitet eller könsuttryck:

- Vi samtalar med barnen om olika/lika familjebildningar.
- Medvetna val kring de böcker vi läser och köper.
- Vi pratar olika yrke och har ett normkritiskt förhållningssätt.

Etnisk tillhörighet:

- Ta del av böcker på andra språk genom att gå bildpromenader och låta vårdnadshavare låna hem böckerna för att läsa på sitt hemspråk för barnet.
- Förebyggande arbete med dockor och figurer med olika hudfärger samt litteratur.
- Vi har inte så många barn med annan nationalitet på vår förskola och inser att vi måste jobba mer engagerat med att lyfta fram allas lika värde oberoende utseende eller språk/tal/dialekt. Detta genom att på olika sätt uppmärksamma olikheter och samtala kring dem för att barnen ska skapa förståelse för att olika är bra och vi alla är lika mycket värda. Pedagogerna ska vara goda förebilder och måste därför tänka på hur vi bemöter varandra.

Religion eller annan trosuppfattning:

- Varje barn och familj har rätt till sin religion. Vi försöker lyfta liknande traditioner från barnets kultur och prata om dem.

Funktionshinder:

- Vi använder oss av TAKK vilket gynnar samtliga barn och är ett bra verktyg för inkludering.
- Barnen delas in i mindre grupper för att få en lugnare miljö.

- Bemöta och utmana alla barn utifrån deras förutsättningar, behov, intresse.
- Anpassa miljön utifrån att alla ska inkluderas i utbildningen.

Sexuell läggning:

- Erbjuder litteratur kring olika familjebildningar.
- Viktigt för barnen att känna sig stolta över sin familj.

Ålder:

- När vi delar in barnen i grupper utgår vi både från varje barns utveckling/mognad samt ålder.
- Vi läser litteratur om barnkonventionen för att ge alla barn kunskap om sina rättigheter.
- Använder inte ålder vid disciplinering, utan säger vad vi vill att barnet ska göra.
- Undvik att använda ord som barnlig, sandlådenivå mm då detta visar på att vi nedvärderar barn utifrån ålder.

Kränkningar:

- Utveckla barnens förmåga till empati och respekt för allas lika värde och ge dem redskap för att lösa konflikter. Kompisböcker, litteratur, drama.
- Vuxna som är goda förebilder.

Insats för alla diskrimineringsgrunderna: En del personal har deltagit i fördjupning kring de sju diskrimineringsgrunderna och normkritiskt förhållningssätt med två andra förskolor utifrån boken *"Normkreativitet i förskolan om normkritik och vägar till likabehandling"* av Karin Salmson & Johanna Ivarsson. Vi har även läst *"Arbeta med jämställdhet i förskolan med normmedveten pedagogik"* Lisa Andersson Tengné & Mia Heikkilä samt lyssnat på föreläsning av Lisa Andersson.

Mål för främjande insatser under kommande läsår

- Se över material, miljö och förhållningssätt kontinuerligt
- Närvarande pedagoger – fördela pedagoger i de olika rummen i den mån det går. Även vid utevistelse fördelar sig personalen på gården.
- Stärka barnen till att våga säga ifrån/visa när de känner sig orättvist behandlade. Använda "stopp handen".

Ny kartläggning

Februari 2026

Kartläggningen visar var och när det finns risk för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i vår verksamhet. Vi kommer att använda oss av de äldre barnens tankar och åsikter i kartläggningen. *Den kunskapen ligger sedan till grund för förskolans förebyggande åtgärder som endast ska omfatta de diskrimineringsgrunder som identifierats som riskfaktorer.*

I kartläggningen uppmärksammar vi följande:

Diskrimineringsgrunderna

Kön: Lätt att man använder pojkar/flickor som samlingsnamn. Vi trillar fortfarande dit på att bemöta barnen på fel sätt utifrån kön. Vi använder oss ofta av avdelningens namn i stället för pojkar/flickor.

Det finns könsstereotypa leksaker på någon avdelning.

Könsidentitet eller könsuttryck: Vi har tillgång till bättre litteratur i ämnet nu.

Etnisk tillhörighet: Vi har inte många barn med annan etnicitet vilket gör att vi måste synliggöra detta genom bland annat litteratur, film och samtal på ett mer medvetet sätt än idag.

Religion eller annan trosuppfattning: Det förs inte så mycket diskussioner runt religion bland pedagogerna eller i barngrupperna.

Funktionshinder: Genom litteratur och annan media synliggöra allas lika värde.

Sexuell läggning: Normen för en familj i barngruppen är den traditionella med mamma och pappa. Vi synliggör inte alltid för barnen att en familj kan se olika ut men försöker genom tex litteratur att få in det i undervisningen mer och mer.

Kränkande behandling:

- Barn slår, sparkar och/eller bits.
- Barn inte fått vara med och leka. Barn utesluter vissa barn.
- Barn retas med annat barn pga. olikheter t.ex. kläder, språk, utseende
- Barn lyssnar inte på varandra när något barn säger nej eller sluta.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet har som syfte att *avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling* som finns i vår verksamhet. Det utgår ifrån konkreta risker och problem som upptäcks vid kartläggningen. Utifrån vår kartläggning har vi kunnat identifiera följande risker vad det gäller vår verksamhet.

Kön: Undvika att använda pojkar/flickor som samlingsnamn, använda andra uttryck som barn, deras namn eller avdelningens namn. Tänka på att bemöta barnen lika, alla kan vara tuffa, starka, modiga, söta.

Inventera avdelningarnas leksaker utifrån diskrimineringsgrunderna med jämna mellanrum.

Könsidentitet eller könsuttryck: Vi behöver be biblioteket om hjälp att hitta bra litteratur samt göra egna inköp.

Religion eller annan trosuppfattning: Det förs inte så mycket diskussioner runt religion bland pedagogerna ökad kunskap behövs.

Funktionsvariation: Vi behöver synliggöra olika funktionsvariationer genom litteratur, bilder och upplevelser.

Sexuell läggning: Vi måste synliggöra för barnen att en familj kan se ut på olika sätt genom bilder och litteratur samt reflektera tillsammans med barnen runt den litteratur vi har och då ifrågasätta om det kan se annorlunda ut.

Kränkande behandling:

När barnen retar eller utesluter någon ur leken är det viktigt att föra samtal och diskussioner om hur man ska vara mot varandra.

Vara nära barnen för att kunna stötta vid konflikter, hjälpa barnen sätta ord på vad de känner, upplever och vill.

Uppmuntra barnen att var goda kamrater genom att föra samtal kring hur man är en bra vän som lyssnar på varandra, väntar på sin tur och är rädd om våra saker på förskolan.

Vi måste arbeta medvetet med STOPP-handen, inte glömma att introducera ny personal.

Mål:

- All personal ska fortsätta utveckla förståelse för diskrimineringsgrunderna.
- Att litteraturen vi lånar och köper öppnar upp för insikten om olikheter och likheter.
- Ha en tillgänglig lärmiljö som ger alla barn lika förutsättningar.
- Se över leksakerna på alla avdelningar.
- Ingen ska bli utsatt för kränkande behandling vare sig av andra barn eller vuxna.

Aktiva åtgärder:

- Använda oss av litteratur för att hålla arbetet vid liv.
- Göra aktiva medvetna val vid litteraturläsning och lån av böcker.
- Inventera lärmiljöer så att vi säkert erbjuder rätt material och att barnen själva kan välja.
- Ersätta de stereotypa leksaker vi har idag.
- Fördjupa oss i barnkonventionen som ger oss tankar och funderingar även i detta arbete.

Ansvariga: Rektor och personal

Uppföljning: Februari 2027

Bakgrund och syfte:

Våra styrdokument Lpfö 18 rev. 2025, skollagen, FN:s barnkonvention och de sju diskrimineringsgrunderna ger oss riktlinjer och regler för att motverka all form av diskriminering, kränkningar och trakasserier på förskolan.

Den 1 januari 2017 ändrades diskrimineringslagens bestämmelser om aktiva åtgärder. Lagändringen innebär att utbildningsanordnare har fått mer ansvar för att förebygga diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett lagens sju diskrimineringsgrunder: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder (DO 2017). Vidare står det också i *skollagen* att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Förskolan ska varje år upprätta en plan mot diskriminering (enl. diskrimineringslagen) samt en plan mot kränkande behandling (enl. skollagen). Planerna kan vara sammanförda till en gemensam plan.

Upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkningar

Planen ska innehålla rutiner för hur vi på förskolan arbetar med att förebygga, upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling. Planen ska fungera som ett levande dokument och ses över och följas upp varje år. Planen avser situationer då:

- barn kränker barn (Vuxen som ser och hör att något barn blir utsatt ingriper omedelbart. Ett barn som känner sig kränkt ska ha sådan tillit till de vuxna så att det känns självklart att berätta för någon.)
- vuxna kränker barn (Kollega säger ifrån och meddelar rektor.)
- barn kränker vuxen
- vuxen kränker vuxen

Upptäcka

Personalen inom förskolans verksamhet har ett ansvar att vara närvarande bland barnen för att uppmärksamma incidenter som kan tyda på trakasserier. All personal inom förskolan har ett ansvar för

att i situationer där kränkning förekommer gå in och avbryta och tydligt markera att man inte tolererar ett sådant beteende.

Utreda, åtgärda och följa upp kränkningar

Mellan barn eller mellan vuxen och barn eller mellan vuxen och vuxen.

Vid alla former av kränkningar gäller som utgångspunkt dialog, samtal och eventuellt telefonsamtal. Vi måste vara observanta på om det förekommer någon form av diskriminering eller trakasserier från vuxen gentemot ett barn och våga ta barns eller vårdnadshavares anklagelser på allvar.

Kommer det fram misstankar i ett samtal med personal/ett barn/en vårdnadshavare om kränkning, ansvarar all personal för att föra vidare informationen omedelbart till förskolechef.

Vårdnadshavare som upplever att barnet blir utsatt för någon form av kränkande behandling på förskolan ska kontakta förskolan.

Allvarligare händelser som kräver mer åtgärder än tillsägelser eller kortare samtal ska rapporteras.

Allt ska följas upp och aktuella vårdnadshavare kontaktas.

Personal som upptäcker någon annan vuxen som kränker ett barn ansvarar för att detta rapporteras till rektor.

Rektor ansvarar för att starta en utredning (genom ett direkt möte med personalgruppen). Eventuella åtgärder diskuteras och planeras.

Personal eller rektor meddelar vårdnadshavare. Uppföljning sker efter ca 14 dagar.

Rektor informerar verksamhetschefen för förskola om ärendet.

- Information till rektor
- Rektor informerar verksamhetschef för förskola (huvudman)
- Möte kring händelsen
- Åtgärder planeras
- Dokumentation av incident skickas till förvaltningen
- Information till och samråd med vårdnadshavare, eventuell revidering av åtgärdsplanen.
- Åtgärder genomförs
- Uppföljningsmöte

Noggrann dokumentation ska föras av alla inblandade vid misstänkt fall av diskriminering, trakasserier eller andra kränkningar. Rektor har huvudansvaret för att dokumentationen sparas. Med dokumentation avses både observationer och mötesanteckningar.

Våra styrdokument lpfö, skollag och fn barnkonvention ger oss också riktlinjer och regler i hur vi ska arbeta för att motverka diskriminering, kränkningar och trakasserier på förskolan.

Bilaga – förklaringar av olika begrepp kopplat till planen.

Dokumentation

Dokumentation vid incidenter gällande diskriminering och kränkande behandling.

Vad har inträffat och när?

.....

.....
Vem såg händelsen/fick informationen?

.....
.....

När och hur kontaktades vårdnadshavare? Vilka ska veta om händelsen?

.....
.....

Vilka åtgärder gör förskolan?

.....
.....

Ansvarig på förskolan, övriga ansvariga, ex. vårdnadshavare?

.....
.....

Uppföljning - när och hur?

.....
.....
.....

Dokumentet ifyllt

av: .....

Datum: .....